

INVESTICIJOS Eurais būstui skolintis pigiau nei litais

Kokia valiuta geriausia skolintis gyvenamajam būstui

AUDRIUS DZIKEVIČIUS
klubo „Pinigų srautas“
viceprezidentas

Kol palūkanos buvo žemo lygio, retas būsto paskolos gavėjas susimąstydavo, kokia valiuta parankiau skolintis. Padėtis iš esmės pasikeitė, kai tarpbankinė euro palūkanų norma per dvejus metus padvigubėjo, o ekspertai vis garsiau prakalbo apie Baltijos šalių ekonomikų perkaitimo ir valiutų devalvavimo grėsmes.

Praėjus šiek tiek laiko nuo aukščiau minėtų idėjų eskalavimo pasirodė, kad tai buvo viso labo hiperbolizuotas susirūpinimas regiono ekonomika su konkrečiais paslėptais interesais valiutų rinkoje. O vietiniai ekonomistai ne vienoje studijoje įrodė, kad Lietuva bei kitos Baltijos šalys artėja prie natūralaus ekonomikos augimo sulėtėjimo, kuris neprieštarauja bendroms viso regiono ekonomikos plėtros tendencijoms. Todėl

SKIRTUMAS Audrius Dzikevičius, klubo „Pinigų srautas“ viceprezidentas: „Pasiskolinę eurais, mokėsime mažesnes palūkanas, tačiau mokėsime litų keitimo į eurus mokestį, jei pajamas gauname litais.“

lito ir kitų Baltijos šalių nacionalinių valiutų devalvavimo tikimybė pasirodė menka, kaip ir nuostoliai dėl to paskolų gavėjams.

Dirbtinė įtampa
Tiesa yra ta, kad įtampa, dirbtinai sukurta tarpbankinėje valiutų rinkoje, tiesiog nepagrįstai pakėlė skolinimosi nacionaline valiuta kainą. Pavyzdžiui, vidutinė 6 mėn. tarpbankinė palūkanų norma, kuria bankai pagedauja (pasiruošę) paskolinti lėšų litais kitiems bankams

(VILIBOR), paskutinėmis praėjusių metų savaitėmis pakilo iki rekordinių 7,37%. Skirtumas tarp atitinkamos tarpbankinės palūkanų normos eurais bei litais pasiekė net 260 bazinių punktų. Po Naujųjų metų apriimus aistroms, tarpbankinės palūkanų normos litais sumažėjo, sausio 25 d. skirtumas tarp 6 mėn. litais ir eurais tarpbankinių palūkanų normų sudarė apie 173 bazinius punktus. Prognozuojau, kad skirtumas tarp euro ir lito tarpbankinių palūkanų

normų artimiausiu metu toliau mažės.

Užsienio valiuta
Taigi kokia valiuta skolintis? Šis klausimas yra aktualus ne tik naujų būstų paskolų gavėjams, bet ir visiems, jau turintiems būstų paskolas. Mat visuomet galima pakeisti jau paimtos būsto paskolos valiutą. Klasikinis patarimas besiskolinančiajam – skolintis reikia ta valiuta, kuria gauni pajamas, taigi Lietuvai klasikinis patarimas skambėtų – „skolinkis litais“. Tačiau žinome, kad skolinantis litais mokėsime gerokai aukštesnes palūkanas (būsto paskolos palūkanas sudaro nuolat kintanti atitinkamo termino tarpbankinė palūkanų norma pasirinkta valiuta ir fiksuota per visą paskolos laikotarpį banko marža). Gal tuomet verta skolintis eurais? Pasiskolinę eurais, mokėsime mažesnes palūkanas, tačiau mokėsime litų keitimo į eurus mokestį, jei pajamas gauname litais. Taip pat svarstytinas vari-

PAVYZDYS Būsto paskolos litais ir eurais

Panagrinėkime pavyzdį, jei žmogus ima būsto paskolą litais ir eurais. Tarkime, Jonas ima 300.000 Lt dydžio būsto paskolą 25 m. laikotarpiui. Apskaičiuokime, kiek jis patirtų išlaidų skolindamasis skirtingomis valiutomis anuiteto būdu (vienoda mėnesio įmoka bankui per visą laikotarpį), jei palūkanas fiksuotume visam laikotarpiui. Skirtumas tarp jų, šių metų sausio 25 d. duomenimis, būtų 173 baziniai punktai, o banko marža sudaro 0,9%. Sakykime, jog litų konvertavimo į eurus banko marža bus 26 baziniai punktai.

Valiuta	Sumokėta palūkanų	Valiutų konvertavimo išlaidos	Iš viso
Paskola Lt	264.504	0	264.741
Paskola EUR	199.413	1.280	200.693
Skirtumas:			64.048

Akivaizdu, kad šiandien verta skolintis eurais, nes per visą paskolos laikotarpį, mūsų pateikto pavyzdžio duomenimis, galima sutaupyti net 64.000 Lt, palyginti su atitinkamo dydžio paskola nacionaline valiuta. Jei vis dėlto tikite lito devalvacija, kreipkitės į komercinį banką dėl pasirenkamojo sandorio, kuris prirėkų užtikrins reikalingą eurų sumą sutartu valiutos keitimo kursu, sudarymo. Jei kam svarbu, mano būsto paskola taip pat eurais.

antas skolintis JAV doleriais – dar mažesnės palūkanos ir kol kas mažėjanti valiutos vertė euro atžvilgiu. Tačiau ilgalaikę paskolai šio vari-

anto nerekomenduočiau dėl didelės valiutų kursų rizikos, nebent kokią nors dalį pajamų gaunate JAV doleriais.

EKONOMIKA Ūkio augimas sulėtės Buvusios komunistinės ES narės atlaikys JAV krizės padarinius

Buvusios komunistinės ES valstybės narės turėtų atlaikyti JAV didesnės rizikos būsto paskolų rinkos krizės padarinius pasaulio ūkiui, tačiau jų spartus augimas turėtų sulėtėti, mano Pasaulio bankas.

„Ekonominės perspektyvos mūsų regiono šalims 2008-2009 m. iš esmės yra teigiamos. Tačiau esama augimo lėtėjimo pavojų“, - pareiškė Pasaulio banko ekonomistas ir pagrindinis institucijos tyrimo „ES 8+2“ autorius Ronas Hudass (Ronas Hoodas).

„ES 8+2“ ataskaitoje apžvelgiamos 10 buvusių komunistinių valstybių, prisijungusių prie dabar jau 27 valstybes vienijančios ES.

Krizė JAV didesnės rizikos būsto paskolų sektoriuje sukėlė sąmyšį rinkoje, tarptautiniai bankai patyrė milžiniškų nuostolių ir kilo pasaulio ūkio smukimo pavojus.

Dalis analitikų spėja, kad krizė pakenks buvusioms komunistinėms ES šalims, tačiau p. Hudass atmeta pesimistiškiausias prognozes. Anot jo, šio regiono šalys yra labiau tiesiogiai susi-

jusios su ES negu su JAV, o „bankai, veikiantys mūsų regione, nėra taip nukentėję dėl krizės didesnės rizikos būsto paskolų rinkoje, kaip kiti bankai“.

Be to, anot jo, regiono plėtrą skatina vidaus veiksniai, įskaitant vartotojų paklausą ir investicijas, kurios yra pagrindiniai augimo varikliai.

Tačiau p. Hudass įspėjo, kad gali sumažėti kapitalo srautas į šį regioną. O BVP augimo sulėtėjimas, jo nuomone, „nėra blogas dalykas, nes tam tikri regiono ūkiai augo pernelyg sparčiai ir netvariai“. (AFP, BNS, VŽ)

PELNINGIAUSI FONDAI 01 31*						
PENSIJŲ (II PAKOPOS)						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Europensija	Aviva Lietuva	LTL	1,093	3,50%	4,59%	0,02%
ERGO Konservatyvusis	Ergo Lietuva gyvybės draudimas, UAB	LTL	1,082	3,17%	3,17%	2,12%
DnB NORD pensija 1 (konservatyvus)	DnB NORD investicijų valdymas	LTL	1,0935	2,14%	3,14%	0,54%
Konservatyvusis valdymo Sampo pensija	SAMPO pensijų fondų valdymas	LTL	1,0745	2,18%	3,04%	0,73%
Pensija 1	Hansa investicijų valdymas	LTL	1,0724	2,38%	3,01%	1,25%
PENSIJŲ (III PAKOPOS)						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Finasta akcijų pensija plius	Finasta investicijų valdymas	LTL	1,7747	-11,29%	10,39%	11,20%
Finasta obligacijų pensija plius	Finasta investicijų valdymas	LTL	1,0608	1,73%	3,18%	0,47%
Atsargaus investavimo kryptis	SEB VB gyvybės draudimas	LTL	1,80	0,75%	2,56%	1,52%
SEB pensija 1 plius	SEB VB gyvybės draudimas	LTL	1,0649	1,71%	2,18%	2,25%
Pensija 1 plius	Hansa gyvybės draudimas	LTL	1,1529	-1,30%	0,99%	4,41%
INVESTICINIAI						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Danske Fund India	S.A. Danske Fund Management Company	USD	40,05	7,07%	21,39%	28,98
Mandatum Russia	Sampo Fund Management	EUR	3,121	9,51%	16,70%	15,03
Danske Fund Global Emerging Markets	S.A. Danske Fund Management Company	USD	53,80	2,44%	16,68%	22,68
Mandatum Latin America*	Sampo Fund Management	EUR	2,836	-6,23%	15,74%	29,44
Nordea 1 - Far Eastern Value	Jacqueline Chen	USD	19,89	-9,63	15,44	13,92 %
GYVYBĖS DRAUDIMAS						
Investicinė kryptis	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Sampo Ukraina	Sampo Life Lietuva**	EUR	2,15961	17,59%	66,42%	17,99%
Sampo Rusija, vertės įmonės	Sampo Life Lietuva**	EUR	1,73815	13,60%	40,07%	13,83%
Sampo Aukso	Sampo Life Lietuva**	EUR	1,86889	34,85%	36,04%	17,06%
Sampo Žaliavų	Sampo Life Lietuva**	EUR	1,29679	18,60%	33,67%	15,92%
Sampo Rusija, mažos kapitalizacijos įmonės	Sampo Life Lietuva**	EUR	1,7371	17,69%	20,67%	13,59%
* redakcijai atsiųsti 2008 01 31 d. fondų duomenys ** SE Sampo Life Insurance Baltic Lietuvos filialas						
Pelningiausi fondai atrenkami iš bendrovių redakcijai atsiųstų duomenų. Standartinis nuokrypis rodo, kiek faktinė fondo grąža gali skirtis nuo vidutinės (laikiamos) fondo grąžos. Jei rizika yra didelė, gerais metais investuotojas gali džiaugtis kur kas didesne nei vidutinė grąža. O blogais - tikroji grąža gali būti ne tik gerokai mažesnė nei vidutinė, bet ir nuriedėti į nuostolius.						

SPEKULIANTAI*pristato*

Metų FMI 2007

2008 m. vasario 8 d.
kviečiame į Metų FMI'2007
apdovanojimų įteikimo vakarą.

Įėjimas nemokamas. Registracija būtina.
Daugiau informacijos ir registracija
www.spekulantai.lt

Remėjai

CITYservice

avenire
Informacinis remėjas
Verslo Žinios